

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 504
van **VERA JANS**
datum: 23 maart 2015

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vrijwilligerswerk in de zorgsector - Ondersteuning

Vrijwilligers en mantelzorgers vervullen een belangrijke functie binnen onze samenleving. Ze zijn het levende bewijs van solidariteit, in het bijzonder in de welzijns- en gezondheidssector. Ook hier is elke helpende hand meer dan welkom. De zorg die dagelijks door vele duizenden vrijwilligers en mantelzorgers wordt opgenomen is onvervangbaar en onbetaalbaar, voor de samenleving en zeker ook voor de zorgvragers die dankzij de engagementen van vrijwilligers (langer) in hun vertrouwde omgeving kunnen verblijven of kunnen genieten van “kleine” dingen die niet meer vanzelfsprekend zijn.

Ik verneem van vrijwilligersorganisaties signalen over de toenemende druk en het ongenoegen over het feit dat ze als vanzelfsprekend worden beschouwd door de overheid. Het Rode Kruis signaleerde dat hun werking door de samenleving als vanzelfsprekend wordt beschouwd met een dalend aantal vrijwilligers en donoren tot gevolg. Zij plannen een nieuwe campagne.

Vrijwilligerswerk is echter allesbehalve vanzelfsprekend of ondergewaardeerd. De zorgverlening en dus ook het vrijwilligerswerk zijn onderhevig aan verandering; zo is het profiel van vrijwilligers gewijzigd - mensen engageren zich, maar vooral in concrete kortlopende engagementen - maar ook het zorglandschap is onderhevig aan wijzigingen en nieuwe vormen, bijvoorbeeld online hulpverlening door vrijwilligers. Het is dan ook belangrijk dat het ondersteuningsaanbod voor vrijwilligers deze evoluties volgt en zich ook oriënteert op deze nieuwe vormen van vrijwilligerswerk.

De vermaatschappelijking van de zorg is een rode draad in de beleidsnota. Vrijwilligers en mantelzorgers krijgen hierin een prominente rol toebedeeld. De minister geeft dan ook aan deze vrijwilligers en mantelzorgers beter te willen ondersteunen en omkaderen en informele zorg te stimuleren.

1. Heeft de minister vanuit het autonome en ingebouwde vrijwilligerswerk gelijkaardige signalen ontvangen over toenemende druk binnen vrijwilligersorganisaties?
2. Is er binnen het autonome en ingebouwde vrijwilligerswerk sprake van een groeiend of dalend aantal vrijwilligers?
3. Wat zijn volgens de minister de voorwaarden voor het behoud en vooral de verdere ontwikkeling van het vrijwilligerswerk in het algemeen en de vrijwilligerszorg in het bijzonder?

4. Op welke manier wil de minister vrijwilligers in de zorg en hulpverlening bijkomend ondersteunen en hun inzet promoten zodat zij hun engagement in de best mogelijke omstandigheden kunnen opnemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 504 van 23 maart 2015

van **VERA JANS**

1. De signalen die we ontvangen hebben te maken met de moeilijkheden die sommige organisaties ervaren om vrijwilligers te werven. We hebben vanuit de sector wel vernomen dat de vrijwilligers het belang van hun ervaren. Vrijwilligers binnen een bestuursorgaan hebben soms wel de indruk dat er meer eisen gesteld worden of meer voorwaarden opgelegd worden, waardoor het moeilijker is om dit soort vrijwilligers te werven. We stellen vast dat vrijwilligers vooral nood hebben aan een goede ondersteuning, ook door de organisaties.
2. We hebben enkel cijfers over het aantal vrijwilligers bij autonome vrijwilligersorganisaties en die gaan in stijgende lijn, zoals u uit de onderstaande cijfergegevens kan besluiten:
 - 2012 : 17.370 vrijwilligers gesubsidieerd (berekend op aantal vrijwilligers van 31/12/2010)
 - 2013: 21.585 vrijwilligers gesubsidieerd (berekend op aantal vrijwilligers van 31/12/2011)
 - 2014: voorlopig beschikbaar cijfer : 22.597 vrijwilligers (berekend op aantal vrijwilligers van 31/12/2012)

Het Rode kruis is erkend als organisatie voor autonoom vrijwilligerswerk. Sinds 2011 is het aantal vrijwilligers gestegen van 1630 vrijwilligers naar 3008 vrijwilligers in 2014.

3. De meerwaarde van vrijwilligers ligt in hun complementariteit t.o.v. de professionele hulp- en zorgverlening.

Het vrijwilligerswerk moet dan ook nog meer ingang vinden. We zullen dan ook blijvend het vrijwilligerswerk promoten zodat meer vrijwilligers gerekruteerd kunnen worden en welzijns- en gezondheidsvoorzieningen op een gepaste manier ondersteunen om nog meer vrijwilligers in te schakelen in hun hulpaanbod. Een toegankelijke website, waarop zowel vrijwilligers als organisaties terecht kunnen, is een belangrijk instrument om het vrijwilligerswerk verder uit te bouwen en te promoten.

We hechten ook, voor de ontwikkeling van het vrijwilligerswerk in de zorg, veel belang aan de kwaliteit van het vrijwilligerswerk. Een goede vorming van de vrijwilligers is cruciaal. Ik reken hierbij op het engagement van de organisaties zelf en op het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk.
4. We wensen de organisaties die sterk inzetten op ondersteuning en intervisie van hun vrijwilligers en die hun vrijwilligers sterk opvolgen, aan te sporen om hun ervaringen en deskundigheid zoveel mogelijk te delen.

We subsidiëren ook het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk om ondersteuning te bieden aan vrijwilligersorganisaties. Daarnaast geef ik een financiële ondersteuning aan dit steunpunt voor de vernieuwing van de website voor vrijwilligerswerk waardoor de informatie zo helder mogelijk gepresenteerd wordt om zo de vrijwilligersorganisaties te helpen om hun werking te optimaliseren.